

w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej, na kierunku ekonomia prowadzonym w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach nie w pełni umożliwia studentom kierunku ekonomia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zwanego dalej Statutem, kryteria: 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się, 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie, 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry, 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie, 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów - zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje Uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

w odniesieniu do kryterium 1:

1. W związku ze stwierdzeniem braku pełnej zgodności kierunkowych efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji oraz profilem praktycznym, zaleca się pełne dostosowanie efektów uczenia się odpowiednio do poziomów: 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na

poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zaleca się także przyporządkowanie efektów uczenia się do właściwej kategorii – bowiem część efektów uczenia się z kategorii wiedza zawiera w sobie efekty uczenia się z kategorii umiejętności i odwrotnie, dotyczy to także efektów uczenia się dla zajęć/grup zajęć określonych w programie studiów.

2. W związku ze stwierdzeniem, iż opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia w zbyt małym zakresie umiejętności praktyczne właściwe dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem oraz że nie jest on zgodny z wymaganiami PRK w zakresie kompetencji językowych, zaleca się:
 - 1) zrezygnowanie z bardzo ogólnych sformułowań ujętych w części efektów uczenia się i uwzględnienie w opisie zakładanych efektów uczenia się umiejętności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem,
 - 2) uzupełnienie efektu uczenia się dla studiów drugiego stopnia w zakresie komunikowania się w języku obcym na poziomie co najmniej B2+.

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zapewnienie właściwego doboru metod kształcenia, w tym uwzględniających najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, do zakładanych efektów uczenia się, w szczególności umiejętności i kompetencji społecznych, oraz form zajęć i ujęcie ich również w odpowiednich sylabusach.
2. Uwzględnienie w programie studiów liczby godzin zajęć z języka obcego, formy zajęć oraz metod kształcenia zapewniających możliwość uzyskania przez studentów umiejętności komunikowania się w języku obcym wymaganych w PRK na studiach pierwszego stopnia na poziomie co najmniej B2, zaś na studiach drugiego stopnia na poziomie co najmniej B2+.
3. Dostosowanie metod weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych, zapewniających kompleksową ocenę stopnia osiągnięcia tych efektów przez studentów, w tym z udziałem opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania.
4. Opracowanie kryteriów jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk, zasad regulujących zatwierdzanie miejsc praktyk, ich weryfikację, hospitację, dokonywanie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk z udziałem opiekuna praktyk.

w odniesieniu do kryterium 3:

1. Dostosowanie formy, tematyki i metodyki prac etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań do poziomu i profilu studiów, zakładanych efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
2. Opracowanie i wdrożenie systemowych działań odnoszących się do procesu dyplomowania uwzględniających nadzór nad pracami dyplomowymi na każdym etapie tj. ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, doboru recenzentów,
3. Dokonywanie systematycznego przeglądu prac dyplomowych przez odpowiednie gremia dydaktyczne, a wnioski naprawcze i doskonalące skutecznie realizować i przedstawiać sprawozdanie z ich realizacji Władzom Jednostki;

4. Dokonywanie systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych uwzględniając: rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, także rozwiązań praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi ekonomia;
5. Wdrażanie sformułowanych w wyniku przeglądu prac etapowych rekomendacji i przedstawianie sprawozdań z ich realizacji, w tym osiągniętych rezultatów Władzom Jednostki i jej społeczności;

w odniesieniu do kryterium 4:

1. Zapewnienie studentom, co najmniej raz w roku, możliwości systematycznego oceniania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz wykorzystanie wyników ocen dokonywanych przez studentów w ocenie okresowej.

w odniesieniu do kryterium 5:

1. Realizację przy udziale nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujących ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnościami na kierunku ekonomia.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Uzupełnienie przeglądów programu studiów o analizę efektów uczenia się, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułowanie odpowiednich wniosków.
 2. Wdrażanie wniosków wynikających z przeglądu programu studiów i przedstawianie sprawozdania z ich realizacji w tym osiągniętych rezultatów Władzom i społeczności Jednostki;
 3. Identyfikowanie w analizach struktury ocen egzaminacyjnych przyczyn nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi ocen bardzo dobrych wprowadzając odpowiednie działania naprawcze;
 4. Wdrożenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w przeglądach programu studiów w systemowy sposób,
- w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2. załącznika nr 3 do Statutu, powtórne postępowanie oceniające na kierunku ekonomia w uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2022/2023.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. Prof. E. Lipińskiego w Kielcach.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu

15.03.2021

Krzysztof Diks

Opinia II zespołu nauk społecznych

**prowadzącego działalność w zakresie
dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia
społeczno-ekonomiczna i gospodarka
przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości
w sprawie oceny programowej**

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Poziom studiów: pierwszy i drugi stopień

Profil studiów: praktyczny

Formy studiów: niestacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła
Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego
w Kielcach

Data przeprowadzenia wizytacji: 22-23 października 2020 r.

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowejBłąd! Nie zdefiniowano zakładki.	
5. Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)	19

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodniczący: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna, członek PKA
członkowie:

1. dr hab. Ewa Mazur-Wierzbicka, ekspert PKA
2. dr hab. Jerzy Korczak, ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Tomasz Białobrzewski, ekspert PKA ds. studenckich
5. Olga Janiszewska, sekretarz zespołu oceniającego

oraz stanowiska Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, przedstawionego w piśmie z dnia 25 stycznia 2021 r.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kształcenie na kierunku wpisuje się w misję Uczelni zawartą w Strategii WSEPiNM na lata 2015–2020. Mieści się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów brano pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Dobór specjalności na obu stopniach studiów jest właściwy. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zakładane efekty uczenia się nie zostały w pełni dostosowane do Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Część efektów sformułowanych jest bardzo ogólnie, a zarazem mało czytelnie (ujętych jest dużo kwestii w jednym efekcie), efekty uczenia się w kategorii umiejętności.

Sformułowano następujące zalecenia:

1. Zaleca się dokonać korekty efektów uczenia się odpowiednio do poziomów: 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Należy dla odpowiedniego stopnia studiów dostosować efekty uczenia się do adekwatnego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (stopień I – 6 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji; stopień II - 7 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zaleca się także zweryfikowanie efektów uczenia się pod kątem prawidłowego przyporządkowania ich do właściwej kategorii - część efektów uczenia się z kategorii wiedza zawiera w sobie efekty uczenia się z kategorii umiejętności i odwrotnie, dotyczy to także efektów uczenia się dla zajęć/grup zajęć określonych w programie studiów.
2. Zaleca się:
 - a) zrezygnowanie z bardzo ogólnych sformułowań ujętych w części efektów uczenia się i nadać im bardziej wymierny charakter mając na względzie fakt, że są one tworzone dla kierunku o praktycznym profilu studiów,
 - b) zweryfikowanie efektów uczenia się w kategorii umiejętności (głównie dla studiów II stopnia), celem nadania im brzmienia jednoznacznie wskazującego na to, że dotyczą kierunku o praktycznym profilu studiów; dotyczy to głównie efektów kierunkowych, ale także części efektów uczenia się dla zajęć/grup zajęć określonych w programie studiów,
 - c) uzupełnienie efektu uczenia się na kierunku ekonomia profil praktyczny na studiach II stopnia uwzględniającego komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2+.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 1.

Ad. 1-2)

Dokonano korekty efektów uczenia się na kierunku ekonomia studia I i II stopnia poprzez uwypuklenie ich „praktyczności” oraz kompetencji społecznych, które są niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku ekonomia; zastąpiono nieadekwatne do poziomu studiów I stopnia określenia „podstawowa wiedza”, „podstawowe relacje” na „zaawansowany stopień”, a także dokonano korekty treści efektów uczenia się dla obu poziomów 6 i 7, dostosowując je do obowiązującej PRK i odnosząc do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, stosując odpowiednią nomenklaturę.

Dokonano uszczegółowienia efektów uczenia się, zrezygnowano z ogólnych sformułowań ujętych w części efektów uczenia się i nadano im bardziej szczegółowy charakter. Uzupełniono efekty uczenia się na studiach II stopnia dotyczące komunikowania się w języku obcym na

poziomie B2+.

Skorygowane efekty uczenia przedstawiono w załączniku do odpowiedzi na raport PKA. Uczelnia deklaruje, iż zweryfikowane efekty uczenia się dla I i II stopnia kształcenia na kierunku ekonomia stanowiąc będą podstawę dla tworzonych nowych sylabusów (kart przedmiotów).

Efekty uczenia są częścią programu studiów, a ten jest ustalany przez Senat Uczelni, Uczelnia natomiast nie przedstawiła Uchwały Senatu dotyczącej zmiany efektów uczenia się, zatem należy traktować je jako dokument roboczy i deklarację Uczelni, a nie jako rzeczywiste usunięcie nieprawidłowości. Brakuje zatem podstaw do podniesienia oceny kryterium 1 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się. Uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny, do których kierunek jest przyporządkowany. Są także kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Czas trwania studiów oraz łączny nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć oraz grup zajęć, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć (z wyjątkiem zajęć z języka obcego) i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.

Uczelnia zapewnia dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się studentów. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak informacji o metodach kształcenia w kartach przedmiotów.
2. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że w doborze metod dydaktycznych na kierunku ekonomia o profilu praktycznym są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej.
3. Ze względu na liczbę godzin przeznaczonych na naukę języka obcego na I stopniu studiów (66 godzin w semestrach 3, 4, 5, 6) niemożliwe jest osiągnięcie zamierzonych efektów w postaci poziomu znajomości języka B2. W dokumentacji brak określonych metod kształcenia. Na studiach II stopnia są prowadzone zajęcia w języku angielskim z przedmiotu *komunikacja społeczna w języku angielskim* (4 semestr), który ma formę wykładu. Za metody weryfikacji efektów uczenia się dla przedmiotu przyjęto prezentację, sprawozdanie, aktywność na zajęciach, zaś treści przedmiotu są rozpisane do konwersatorium. W karcie przedmiotu nie wskazano metod kształcenia. W przypadku takich uwarunkowań nie jest możliwe osiągnięcie zamierzonych efektów w postaci poziomu znajomości języka B2+.

W związku z tym, że nie wszystkie standardy jakości zostały w pełni zrealizowane:

1. Zaleca się zweryfikować i uzupełnić karty przedmiotów o pozycje dotyczące metod dydaktycznych, mając dodatkowo na względzie powiązanie metod dydaktycznych z konkretnymi efektami uczenia się, a także zadbać o właściwy dobór metod dydaktycznych do form realizacji zajęć i zakładanych efektów uczenia się.

2. Zaleca się stosować i udokumentować wykorzystanie różnorodnych, specyficznych metod kształcenia, które zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych.
3. Zaleca się udokumentować, że w doborze metod dydaktycznych są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej.
4. Zaleca się urealnić program studiów tak, aby było możliwe uzyskanie przez studentów I stopnia zamierzonych efektów znajomości języka obcego na poziomie B2, zaś studentów II stopnia – na poziomie B2+. Dotyczy to tak liczby godzin, form przedmiotu, jak i metod kształcenia.
5. Zaleca się opracować kartę dla przedmiotu *praktyki zawodowe*, zwracając uwagę na przypisane mu efekty uczenia i sposób ich weryfikacji. Zaleca się opracowanie kryteriów, zasad regulujących zatwierdzanie miejsc praktyk, ich weryfikację, hospitację, dokonywanie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się z udziałem opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania.
6. Zaleca się rozważyć, by praktyki jako przedmiot istotny dla kierunku o profilu praktycznym, zaliczane były na ocenę. Należy wprowadzić możliwość oceniania poszczególnych efektów uczenia nie tylko na zasadzie osiągnął/nie osiągnął, ale w szerszym zakresie, bowiem niektóre efekty można osiągnąć w większym lub mniejszym stopniu, co też powinno rzutować na ocenę końcową.
7. Zaleca się, by osiąganie poszczególnych efektów uczenia się weryfikowane było przez osobę obserwującą pracę studenta w trakcie odbywania praktyk, to jest przedstawiciela pracodawcy.
8. Zaleca się ustalenie zasad komunikacji kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych z opiekunem praktyk w miejscu ich odbywania.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do zaleceń w ramach kryterium 2.

Ad. 1. Uczelnia skorygowała formatkę sylabusu wprowadzając pozycję dotyczącą metod dydaktycznych w powiązaniu z konkretnymi efektami uczenia się (sylabus przedmiotu/modułu, dokument: załącznik nr 1.2). Uczelnia deklaruje, iż wdrożenie nowych kart przedmiotu nastąpi po zatwierdzeniu przez Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia w nowym roku akademickim 2021/2022.

Wobec takiej deklaracji oraz braku przykładowych sylabusów ilustrujących zaimplementowanie korekt w formacie sylabusu, nie można stwierdzić, iż zadbano o właściwy dobór metod dydaktycznych do form realizacji przedmiotów i zakładanych efektów uczenia się, należy uznać, iż to zalecenie zostało spełnione częściowo.

Ad. 2 i 3. Uczelnia wprowadziła do karty przedmiotu (dokument: załącznik nr 1.2) obowiązek wykazania przez prowadzącego stosowanych metod dydaktycznych w powiązaniu z efektami uczenia się. Uczelnia deklaruje, iż metody te będą weryfikowane i ocenianie pod kątem stosowania najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej przez Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów.

Wobec takiej deklaracji oraz braku przykładowych sylabusów ilustrujących zaimplementowanie przez nauczycieli akademickich w ramach poszczególnych przedmiotów korekt w formacie sylabusu, nie można stwierdzić, iż wykorzystano różnorodne, specyficzne metody kształcenia, które zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych, należy uznać, iż to zalecenie zostało spełnione częściowo.

Ad. 4. Uczelnia - w celu urealnienia programu studiów – zadeklarowała wprowadzenie od nowego roku akademickiego zwiększonej liczby godzin języka obcego na studiach I stopnia kształcenia w wymiarze 120 godzin dydaktycznych. Natomiast na studiach II stopnia Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie lektoratu z przedmiotu *komunikacja społeczna w języku*

angielskim, w zwiększonej liczbie godzin dydaktycznych, który będzie adekwatny do poziomu B2+ na studiach II stopnia.

Nie przedstawiono skorygowanego harmonogramu studiów, nie dołączono sylabusów w/w przedmiotów, zatem należy uznać przedstawione informacje jako deklarację, a zalecenie jako spełnione częściowo.

Ad. 5. W zakresie zaleceń dotyczących opracowania kryteriów i zasad regulujących zatwierdzanie miejsca praktyki, ich weryfikację i hospitację, Uczelnia opracowała dokumenty umożliwiające zapobieganie nieprawidłowościom, tj. Kryteria doboru i oceny instytucji przyjmującej studenta na praktykę studencką (załącznik 1.3) oraz arkusz potwierdzający hospitację praktyk (dokument: zał. 1.4).

Uczelnia deklaruje również, iż opracowała kartę studenckich praktyk zawodowych z uwzględnieniem efektów uczenia się i sposobu ich weryfikacji, nie przedstawia jej jednak do wglądu jako załącznik.

Wobec braku w dokumentacji karty studenckich praktyk zawodowych z uwzględnieniem efektów uczenia się i sposobu ich weryfikacji, należy uznać przedstawione informacje jako deklarację, a zalecenie jako spełnione częściowo.

Ad. 6-7. Uczelnia wprowadziła w dzienniku studenckich praktyk zawodowych ocenę poszczególnych efektów uczenia się i przyjęła, że na tej podstawie będzie wystawiana ocena końcowa z każdego etapu praktyki. Osiąganie efektów weryfikowane będzie przez osobę obserwującą pracę studenta w trakcie odbywania praktyki. Uczelnia wprowadziła weryfikację osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się przez opiekuna praktyk z ramienia Instytucji przyjmującej studenta na praktykę, co znajduje odzwierciedlenie w Sprawozdaniu z odbytych studenckich praktyk zawodowych sporządzonym przez opiekuna praktyk studenckich z ramienia Uczelni (dokument: załączniki nr 1.5).

Zalecenia 6-7 należy uznać za spełnione.

Ad. 8. Uczelnia - w ramach ustalenia zasad komunikacji kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych z opiekunem praktyk w miejscu ich odbywania – wprowadziła Kartę hospitacji studenckich praktyk zawodowych (dokument: załącznik 1.4). Opiekunowie studenckich praktyk zawodowych z ramienia Uczelni zobligowani zostali również do składania Sprawozdania z odbytych praktyk zawodowych (dokument: załącznik 1.5). Sprawozdanie to zawiera dane dotyczące realizacji praktyk oraz wskaźniki w zakresie wykorzystania miejsc odbywania praktyk, efektywności realizacji praktyk, hospitacji oraz efektywności pracy opiekunów praktyk ze strony Uczelni.

Zalecenie można uznać za spełnione.

Zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 2 w większości ma charakter deklaracyjny i nie pozwala na stwierdzenie realnych skutków deklarowanych działań naprawczych. Brakuje zatem podstaw do podniesienia oceny kryterium 2 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich a adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Przyjęte na Uczelni zasady określają tryb postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się.

Metody weryfikacji kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego są zasadne. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie w pełni zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są mało uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych, dzienników praktyk.
2. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań nie są w zadawalającym stopniu dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

W związku z tym, że nie wszystkie standardy jakości zostały w pełni zrealizowane zalecono:

1. Dostosowanie metody weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się mając na względzie formy prowadzonych zajęć dydaktycznych, jak i specyfikę przedmiotów.
2. Stworzenie procedury przeprowadzenia oceny opanowania przez studentów praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy i dokumentować wyniki przeprowadzanych ocen.
3. Dokonanie regularnego przeglądu procesu opieki promotorskiej, jak również oceny prac etapowych, dyplomowych itp., jak również kontrola jakości w tym względzie.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 3, nie przedstawiła natomiast stosownych dokumentów potwierdzających podjęte działania i ich wdrożenie w formie zarządzeń władz Uczelni/Wydziału czy uchwał Senatu.

Ad. 1.

Uczelnia skorygowała formatkę sylabusu wprowadzając pozycję dotyczącą metod weryfikacji w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się (dokument: załącznik nr 1.2: sylabus przedmiotu /modułu). Uczelnia deklaruje, iż dostosowywanie metod weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się w ramach form prowadzonych zajęć dydaktycznych, uwzględniających specyfikę przedmiotu będzie monitorowane przez Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów na podstawie zmodyfikowanych sylabusów składanych przez prowadzących zajęcia. Podkomisja będzie w szczególności weryfikować osiągnięte przez studentów efekty zawarte w pracach etapowych i egzaminacyjnych oraz innych formach weryfikacji efektów uczenia się. Uczelnia deklaruje także, iż zatwierdzanie kart przedmiotu (sylabusu) nastąpi przez Dziekana Wydziału na podstawie opinii Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia.

Wobec takiej deklaracji (brak decyzji Dziekana/Rektora/Senatu w formie zarządzenia/uchwały) oraz braku przykładowych sylabusów ilustrujących zaimplementowanie korekt w formacie sylabusu w ramach konkretnych przedmiotów, co nie pozwala stwierdzić, iż zadbano o właściwy

dobór metod weryfikacji do form zajęć i zakładanych efektów uczenia się, należy uznać, iż to zalecenie zostało spełnione częściowo.

Ad. 2.

Uczelnia stworzyła wzór procedury oceny opanowania przez studentów praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy (dokument: załącznik nr 1.6). Procedura ma być wdrożona po wydaniu opinii Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia i zatwierdzeniu przez Dziekana Wydziału. Nadzór nad realizacją procedury będzie sprawowała Podkomisja ds. analizy programu kształcenia.

Wobec braku potwierdzenia wdrożenia procedury należy uznać, iż to zalecenie zostało spełnione częściowo.

Ad. 3.

Uczelnia deklaruje, iż regularny przegląd opieki promotorskiej oraz prac dyplomowych będzie odbywał się przez utworzoną Podkomisję ds. procesu dyplomowania. Weryfikacja oraz ocena prac etapowych będzie odbywać się przez Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów. Komisje będą składać raz w semestrze sprawozdania z powyższych obszarów kształcenia do Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia celem wydania opinii. Na podstawie wydanej opinii Dziekan Wydziału stosownymi zarządzeniami będzie zatwierdzał wykaz osób prowadzących seminaria dyplomowe oraz zajęcia dydaktyczne. Nie dołączono potwierdzenia utworzenia Podkomisji ds. procesu dyplomowania (zarządzenie Dziekana/Rrektora), jak też zasad pracy Podkomisji. Wypełnienie zalecenia na charakter deklaracyjny, nie można stwierdzić usunięcia nieprawidłowości. Zalecenie należy uznać za spełnione częściowo.

Ad. 4.

Uczelnia deklaruje, iż powołano Podkomisję ds. studentów, rozwoju naukowego i umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Jednym z celów działania podkomisji jest wznowienie wydawania Studenckich Zeszytów Naukowych, w których będą zamieszczane opracowania prac etapowych, dyplomowych lub projektów, uzyskujących najwyższe oceny. Nie przedstawiono zarządzenia powołującego Podkomisję.

Ze względu na niewystarczający zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 3, w większości mający charakter deklaracyjny i nie pozwalający na stwierdzenie realnych skutków deklarowanych działań naprawczych oraz niepełne udokumentowanie tych działań, brak podstaw do podniesienia oceny kryterium 3 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną niesystematycznie z udziałem studentów kierunku ekonomia profil praktyczny.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie udokumentowała realizacji procesu hospitacji zajęć oraz wpływu jej wyników na proces doskonalenia kadry;

2. Nieodpowiednie kompetencje nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning);
3. Brak oceny przez studentów nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia profil praktyczny.

Sformułowano następujące zalecenia:

1. Dokumentowanie procesu hospitacji zajęć na kierunku ekonomia profil praktyczny.
2. Racjonalne obciążanie nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze szczególnym uwzględnieniem praktyk zawodowych studentów.
3. Zapewnienie wymaganych kompetencji nauczycielom akademickim oraz innym osobom prowadzącym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning).
4. Zapewnienie studentom możliwości systematycznego oceniania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz wykorzystanie wyników ocen dokonywanych przez studentów.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 4, nie przedstawiła natomiast stosownych dokumentów potwierdzających podjęte działania i ich wdrożenie w formie zarządzeń władz Uczelni/Wydziału czy uchwał senatu.

Ad. 1.

Uczelnia - w celu dokumentowania procesu hospitacji zajęć - powołała Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów i określiła dokumentowanie ciągłości realizacji procesu hospitacji zajęć i wpływu jej wyników na proces doskonalenia kadry jako jednej z jej celów działania. Uczelnia zakłada, iż podkomisja corocznie będzie składała sprawozdanie z realizacji hospitacji oceniane przez Wydziałową Komisję ds. jakości kształcenia i przekazywała Dziekanowi Wydziału do zatwierdzenia.

Nie dołączono potwierdzenia utworzenia Podkomisji ds. procesu dyplomowania (zarządzenie Dziekana/Rrektora), nie dołączono zasad pracy Podkomisji. Wypełnienie zalecenia na charakter deklaracyjny, nie można stwierdzić usunięcia nieprawidłowości. Zalecenie należy uznać za spełnione częściowo.

Ad. 2.

Uczelnia deklaruje, iż podjęła działania polegające na zwiększeniu liczby opiekunów studenckich praktyk zawodowych na kierunku. Zmiany będą obowiązywać od semestru letniego 2020/2021. Uczelnia deklaruje, iż zgodnie z zarządzeniem Dziekana liczba opiekunów na poszczególnych latach i kierunkach kształcenia będzie uzależniona od liczby studentów realizujących praktykę zawodową, a także iż obecnie trwają prace Podkomisji ds. studenckich praktyk zawodowych w zakresie zasad ustalania liczby studentów przypadających na jednego opiekuna praktyk zawodowych z ramienia Uczelni w danym roku akademickim.

Zalecenie można uznać za spełnione.

Ad. 3.

Uczelnia deklaruje, iż zaplanowano cykl szkoleń realizowanych przez Dział wsparcia elearningowego WSEPINM cyklicznie co najmniej 3 razy w semestrze na dany rok akademicki. Zgodnie z informacją Uczelni utworzono także na platformie elearningowej moodle kurs „Tworzenie kursów elearningowych”, w którym zamieszczono informacje dotyczące sposobu przygotowania materiałów on line, ich publikacji, wytycznych dotyczących przeprowadzania zajęć na żywo, zasad przeprowadzania zajęć sposobem asynchronicznym oraz weryfikacji efektów uczenia się przez studentów.

Zalecenie należy uznać za spełnione.

Ad. 4.

Uczelnia deklaruje, iż podjęta działania mające na celu promowanie systematycznego oceniania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia wśród studentów poprzez umieszczenie linku z ankietą oceny na stronie internetowej Wydziału oraz wypełnianiu ankiet w formie tradycyjnej w siedzibie Uczelni (recepcja). Uczelnia deklaruje, iż wyniki z ankiet przysyłanych i składanych przez studentów będą podlegały analizie przeprowadzanej przez Podkomisję ds. analizy jakości kształcenia i przedstawiane Dziekanowi Wydziału jako element oceny pracowniczej.

Mimo tak sformułowanej deklaracji na stronie internetowej Wydziału nie umieszczono linku do ankiety z oceną. Wypełnienie zalecenia na charakter deklaracyjny, nie można stwierdzić usunięcia nieprawidłowości. Zalecenie należy uznać za spełnione częściowo.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, w których odbywają się zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Stwierdzono:

1. Brak w zasobach pomieszczeń Uczelni pracowni dydaktycznych wraz z wyposażeniem zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się adekwatnymi do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku ekonomia profil praktyczny;
2. Brak przeglądu zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP;
3. Brak okresowego przeglądu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmującego ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością realizowanego przy udziale nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów na kierunku ekonomia profil praktyczny.
4. Zróżnicowany poziom materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej w procesie kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning).

Sformułowano następujące zalecenia:

1. Wydzielenie z zasobu Uczelni pracowni dydaktycznych i wyposażenie ich zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się adekwatnymi do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku ekonomia profil praktyczny.
2. Zapewnienie zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.
3. Zapewnienie przy udziale nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością.

4. Zapewnienie standardu jakości materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej w procesie kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning).

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 5, nie przedstawiła natomiast stosownych dokumentów potwierdzających podjęte działania i ich wdrożenie w formie zarządzeń władz Uczelni/Wydziału czy uchwał Senatu.

Ad. 1.

Uczelnia poinformowała, iż wydzielono w budynku głównym Uczelni salę 113, w której mieści się Centrum Mediacji WSEPINM. Uczelnia poinformowała również, że wydzielono z zasobów Uczelni salę 707, gdzie będzie zlokalizowana pracownia symulacji prowadzenia przedsiębiorstwa. W pracowni będzie mieścić się siedziba wirtualnej firmy, w której będą realizowane zajęcia z zakresu funkcjonowania poszczególnych obszarów przedsiębiorstwa.

Nie przedstawiono wyposażenia sal, w tym oprogramowania w szczególności w pracowni symulacji prowadzenia przedsiębiorstwa. Jak wynika z odpowiedzi Uczelni są to plany na przyszłość, zatem należy uznać zalecenie za częściowo spełnione.

Ad. 2.

Uczelnia poinformowała, iż w celu zapewnienia zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP, Dziekan Wydziału powołał Wydziałowy zespół ds. monitoringu infrastruktury administracyjnej oraz dydaktyczno-badawczej. Jednym z celów zespołu będzie przeprowadzania systematycznych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP oraz monitoring realizacji wytycznych dla kierunku ekonomia zawartych w procedurze określającej szczegółowe obowiązki i odpowiedzialność w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w WSEPINM, ujętych w Zarządzeniu Rektora nr 3A.

Nie przedstawiono zarządzenia Dziekana dotyczącego powołania komisji ani zakresu jej działania, nie przedstawiono dokumentów potwierdzających zgodność infrastruktury Uczelni z wymogami BHP. Należy uznać zalecenie za częściowo spełnione.

Ad. 3.

Uczelnia poinformowała, iż opracowano i zamieszczono na platformie elearningowej moodle kurs „Tworzenie kursów elearningowych”, w którym zamieszczono informacje dotyczące sposobu przygotowania materiałów online, ich publikacji, wytycznych dotyczących przeprowadzania zajęć na żywo, zasad przeprowadzania zajęć sposobem asynchronicznym oraz weryfikacji efektów uczenia się przez studentów. Został powołany także Uczelniany Zespół ds. learningu w celu udzielania pomocy technicznej dla studentów i wykładowców.

Zalecenie można uznać za spełnione.

Ad. 4.

Uczelnia poinformowała, iż powołano Wydziałowy zespół ds. monitoringu infrastruktury administracyjnej oraz dydaktyczno-badawczej, w skład którego weszli kierownicy działów administracyjnych Uczelni, nauczyciele akademicy, przewodniczący Samorządu Studenckiego oraz Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnością. Celem zespołu jest analizowanie oraz doradztwo Dziekanowi Wydziału w zakresie dotyczącym dostosowania infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych do potrzeb procesu kształcenia na danym kierunku i profilu studiów.

Nie przedstawiono zarządzenia powołującego komisję oraz zakresu i zasad jej działania, potwierdzającego wdrożenie działań zapewniających usunięcie nieprawidłowości. Należy

uznać zalecenie za częściowo spełnione.

Ze względu na deklaracyjny i przyszły zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 5, co nie pozwala na stwierdzenie realnych skutków deklarowanych działań naprawczych oraz niepełne udokumentowanie tych działań, brak podstaw do podniesienia oceny kryterium 5 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku jest wielopłaszczyznowa, ma charakter stały, przebiega w sposób sformalizowany. Wykorzystuje powiązania personalne i obecność praktyków w kadrze dydaktycznej stanowiącej obsadę zajęć na wizytowanym kierunku. Współpraca ta dotyczy zarówno modelowania jak i realizowania programu studiów, jest zgodna z koncepcją i celami kształcenia oraz wpisuje się w obszar działalności właściwej dla wizytowanego kierunku.

Współpraca podlega bieżącemu monitoringowi, służy zaspokojeniu potrzeb kierunku w zakresie zapewnienia miejsc praktyk zawodowych oraz przybliżenia studentom kontaktu z rynkiem pracy. Formalne przeglądy dotyczą interesariuszy zewnętrznych, którzy uczestniczą w pracach objętych procedurami Wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, szczególnie z obszarze Systemu oceny osiągnięcia efektów uczenia się, Systemu weryfikacji efektów uczenia się oraz procedur zawartych w Księdze Jakości.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Uczelnia stwarza studentom możliwości uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie nauczania ma charakter kompleksowy i uwzględnia zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów. Oczekiwania studentów w zakresie zdobywania praktycznych umiejętności i specjalistycznej wiedzy zaspokajane są przez ofertę dydaktyczną zgodną z oczekiwaniami. Jednostka posiada odpowiednio rozbudowany system wsparcia osób z niepełnosprawnościami i studentów wybitnych, zapewnia wsparcie studentkom w ciąży, studentom wychowującym dzieci, działającym w samorządzie lub kole naukowym, a także studiującym jednocześnie na dwóch kierunkach. Na Uczelni funkcjonuje poprawnie działający system wsparcia dla studentów. Uczelnia dba o rozwój kompetencji społecznych i cyfrowych studentów oraz na bieżąco analizuje ich potrzeby w tym zakresie i podejmuje właściwe działania.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Informowanie

interesariuszy realizowane poprzez stronę internetową Uczelni, platformę euczelnia, Wirtualne Otoczenie Edukacyjne, EDUROAM spełnia warunki publicznego dostępu określonego w standardzie jakości kształcenia.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór nad kierunkiem na poziomie studiów I i II stopnia sprawuje Dziekan. Nadzór nad realizacją polityki jakości na kierunku, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, pełniony jest przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Program studiów zatwierdzany jest na każdy rok akademicki przez Senat Uczelni.

Przyjęcie na studia I i II stopnia odbywa się w oparciu o odpowiednie Uchwały Senatu Uczelni.

W przeglądzie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni- nauczyciele akademicy i studenci, jak i interesariusze zewnętrzni.

Stwierdzono, iż:

1. większość procedur oceny jakości kształcenia określonych w Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia nie jest stosowana, Uczelnia nie prowadzi dokumentacji w tej sprawie, również spotkania podczas wizytacji nie wyjaśniły ich stosowania.
2. przeglądy programu studiów są dokonywane, ale nie uwzględniają wielu istotnych dla jakości programu elementów tj. analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Analiza dokumentów prowadzi do konkluzji, że nie znajdują zastosowania procedury: 9) Wewnętrznej oceny jakości prac dyplomowych w WSEPiNM, 12) Zasady pisania pracy dyplomowej, ponieważ większość wylosowanych do analizy prac dyplomowych nie spełnia podstawowych kryteriów dla takich prac oraz nie wypełnia wydziałowych regulacji w tym zakresie, a w analizie przeprowadzonej przez Uczelnię w ramach przeglądu programu studiów a dotyczącej „przestrzegania zasad pisania prac licencjackich i magisterskich” nie sformułowano żadnych zaleceń. Wykorzystywane przez Uczelnię w ocenie procesu dyplomowania wskaźniki ilościowe również nie posłużyły do podjęcia skutecznych działań mających na celu zapewnienie spełnienia standardów prac dyplomowych i zapewniających właściwą opiekę nad ich realizacją.
3. wykorzystywane przez Uczelnię w ocenie procesu dyplomowania wskaźniki ilościowe nie posłużyły do podjęcia skutecznych działań mających na celu zapewnienie spełnienia standardów prac dyplomowych i zapewniających właściwą opiekę nad ich realizacją. Brak jest systematycznej oceny programu studiów obejmującej analizę zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.
4. wnioski sformułowane przez Uczelnię na podstawie dokonanego przeglądu programu studiów, a dotyczące procesu dyplomowania nie stwierdzają żadnych nieprawidłowości, co jest sprzeczne z ustaleniami zespołu oceniającego w tym zakresie, wyrażonymi w kryterium 3 i 10. Wnioski wynikające z programu studiów ograniczają się do uwagi, że oceny wystawione studentom nie odpowiadają rozkładowi normalnemu i występuje przewaga ocen bdb i +db nad ocenami ndst i dst; Analiza ta nie zawiera żadnych wniosków, zaleceń, które prowadziłyby do zidentyfikowania przyczyn stwierdzonej przewagi ocen wysokich i zalecały podjęcie działań weryfikujących np. dostosowanie wykorzystywanych przez nauczycieli metod weryfikacji do efektów uczenia się jak i poziomu wymagań.

Sformułowano zalecenia, aby w ramach polityki jakości:

1. opracowano i wdrożono systemowe i systematyczne działania odnoszące się do procesu dyplomowania uwzględniające nadzór nad pracami dyplomowymi w każdym etapie tj. ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, doboru recenzentów,

2. dokonywano systematycznego przeglądu prac dyplomowych przez odpowiednie gremia dydaktyczne, a wnioski naprawcze i doskonalące skutecznie realizować i przedstawiać sprawozdania z ich realizacji władzom Wydziału,
3. dokonywano systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych uwzględniając: rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowania do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, także rozwiązań praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi ekonomia i formułować wnioski naprawcze reagując na każdą nieprawidłowość;
4. wdrażano sformułowane w wyniku przeglądu prac etapowych zalecenia i przedstawiać sprawozdania z ich realizacji, w tym osiągniętych rezultatów władzom Wydziału i społeczności Wydziału;
5. stosowano systematycznie wszystkie procedury oceny jakości kształcenia określone w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, a wnioski z ich stosowania wdrażać w doskonalenie procesu kształcenia;
6. uzupełniano przeglądy programu studiów o analizę efektów uczenia się, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułować odpowiednie wnioski;
7. wdrażano wnioski wynikające z przeglądu programu studiów i przedstawiać sprawozdania z ich realizacji w tym osiągniętych rezultatów władzom Wydziału i społeczności Wydziału;
8. w analizach struktury ocen egzaminacyjnych identyfikowano przyczyny nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi ocen bardzo dobrych wprowadzając odpowiednie działania naprawcze;
9. współpracowanie z interesariuszami zewnętrznymi w przeglądach programu studiów w systemowy sposób.

Ad. 1-2. Uczelnia poinformowała, iż władze zmieniły zasady funkcjonowania Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia powołując następujące podkomisje: przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów, procesu dyplomowania, realizacji studenckich praktyk zawodowych, współpracy z interesariuszami, studenckich i umiędzynarodowienia procesu kształcenia, analizy programu kształcenia. Celem działania podkomisji jest weryfikacja stosowanych procedur określonych w Wewnętrznym systemie jakości kształcenia oraz sporządzanie w tym zakresie stosownej dokumentacji. Sporządzone przez podkomisje sprawozdania będą opiniowane na spotkaniach Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia oraz zatwierdzane przez Dziekana Wydziału.

Uczelnia poinformowała również, iż powołano w ramach Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia, Podkomisję ds. procesu dyplomowania, a zakres jej obowiązków ma obejmować m.in.: ustalanie obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, okresowe superrecenzje nakierowane na ocenę jakości prac i spełnienia wszystkich wymogów stawianych pracom dyplomowym ujętych w nowej procedurze dyplomowania; przygotowywanie analiz prac i ocen oraz ich przedkładanie przewodniczącemu Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia i Dziekanowi Wydziału, co z kolei stanowić będzie podstawę do wyboru promotorów i recenzentów prac oraz pozwoli skutecznie wdrożyć działania naprawcze i doskonalące. Uwagi dotyczące procesu dyplomowania mają być przekazywane również promotorom i recenzentom.

Uczelnia nie przedstawiła zarządzenia powołującego podkomisje, zasad ich funkcjonowania i zakresu kompetencji, nie przedstawiono procedur odnoszących się do procesu dyplomowania uwzględniających nadzór nad pracami dyplomowymi w każdym etapie, ani żadnych dokumentów i faktów, które mogą potwierdzić skuteczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które były podstawą sformułowania zaleceń 1 i 2. Zalecenie 2 ma charakter

rozwiązań systemowych, natomiast odpowiedź przedstawiona przez Uczelnię ma charakter deklaracji na przyszłość a nie faktycznych działań i ilustracji skutków naprawczych podjętych działań.

Należy uznać zalecenia 1 i 2 za spełnione częściowo.

Ad. 3. W zakresie dokonywania systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych powołano Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów, która będzie na etapie zatwardzania sylabusów weryfikować rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych i etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany. Powyższa podkomisja działając wspólnie z Podkomisją ds. współpracy z interesariuszami zajmie się także wdrażaniem rozwiązań z zakresu praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy, formułując w powyższym zakresie wnioski naprawcze i innowacyjne rozwiązania.

Ad. 4. Uczelnia poinformowała, iż w celu wdrażania sformułowanych w wyniku przeglądu prac etapowych zaleceń powołano podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów, której jednym z celów będzie przedstawianie sprawozdań z realizacji prac etapowych. Sprawozdania będą opiniowane przez Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału. Rezultaty tych działań będą omawiane w trakcie spotkań ze społecznością akademicką Wydziału.

Ad. 5. Uczelnia poinformowała, iż w ramach Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia powołano podkomisję, odpowiedzialną za systematyczne stosowanie wszystkich procedur oceny jakości kształcenia. Zasady ich funkcjonowania będą określone w Wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia, a wnioski z ich stosowania będą wdrażane w doskonalenie procesu kształcenia i omawiane ze społecznością akademicką Wydziału.

Ad. 6-7. Uczelnia poinformowała, iż w ramach przeglądu programu studiów powołano Podkomisję ds. analizy programów kształcenia, która odpowiedzialna będzie za analizę efektów uczenia się, ich zgodności z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Wnioski z prac podkomisji przedkładane będą, w celu wydania opinii, Wydziałowej Komisji ds. jakości kształcenia i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału oraz stanowić będą podstawę do wprowadzania aktualizacji i zmian w programie studiów. Sprawozdania z ich realizacji, w tym osiągnięte rezultaty, przedstawiane będą Władzom i społeczności akademickiej Wydziału.

Ad. 8. Uczelnia poinformowała, iż w celu wyeliminowania występowania nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi jednego rodzaju ocen egzaminacyjnych wprowadzono działania naprawcze polegające na wydaniu zaleceń nauczycielom akademickim w zakresie szczegółowego dostosowania sposobu oceniania uzyskanych efektów uczenia się do obowiązującej skali ocen.

Ad. 9. Uczelnia poinformowała, iż w zakresie pogłębienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w celu przeglądu programu studiów w systemowy sposób, powołano Podkomisję ds. współpracy z interesariuszami, której zadaniem będzie, m.in. przedstawianie propozycji dotyczących zmian do programu studiów, będących zbiorem opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Propozycje i wnioski tę będą opiniowane na spotkaniach Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału.

Z przedstawionych informacji dot. zaleceń 3-9 wynika, że niemal wyłącznym działaniem naprawczym jest powoływanie na Wydziale kolejnych podkomisji, podczas, gdy analiza stanu faktycznego wykazała, iż dotychczas funkcjonujące komisje nie były skuteczne. Nie

przedstawiono żadnych innych realnych działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości. Podjęte działania (informacja o powołanych podkomisjach) ma charakter deklaracji, nie potwierdzonych przez działania zmierzające do realnego wyeliminowania nieprawidłowości. Ze względu na deklaracyjny i przyszły zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 10, co nie pozwala na stwierdzenie realnych skutków deklarowanych działań naprawczych oraz niepełne udokumentowanie tych działań, brak podstaw do podniesienia oceny kryterium 10 ze spełnione częściowo na spełnione.

3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)

Podczas oceny programowej w 2014 r. na kierunku ekonomia nie sformułowano zaleceń.

4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej

II zespół nauk społecznych prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. Prof. E. Lipińskiego w Kielcach nie w pełni umożliwia studentom kierunku ekonomia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r., zwanego dalej Statutem, kryteria:

1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie,
10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów - zostały spełnione częściowo.

Pozostałe kryteria, tj.:

6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku
7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku,
8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia, jak również
9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach - zostały spełnione.

Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna.

Powtórne postępowanie oceniające na kierunku ekonomia w uczelni wymienionej w § 1 powinno nastąpić w roku akademickim 2022/2023.

3. **Zalecania o charakterze naprawczym** (porządku według poszczególnych kryteriów)

w odniesieniu do kryterium 1:

1. W związku ze stwierdzeniem braku pełnej zgodności kierunkowych efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji oraz profilem praktycznym, zaleca się pełne dostosowanie efektów uczenia się odpowiednio do poziomów: 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zaleca się także przyporządkowanie efektów uczenia się do właściwej kategorii – bowiem część efektów uczenia się z kategorii wiedza zawiera w sobie efekty uczenia się z kategorii umiejętności i odwrotnie, dotyczy to także efektów uczenia się dla zajęć/grup zajęć określonych w programie studiów.

2. W związku ze stwierdzeniem, iż opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia w zbyt małym zakresie umiejętności praktyczne właściwe dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem oraz iż nie jest on zgodny z wymaganiami PRK w zakresie kompetencji językowych, zaleca się:

- 1) zrezygnowanie z bardzo ogólnych sformułowań ujętych w części efektów uczenia się i uwzględnienie w opisie zakładanych efektów uczenia się umiejętności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem,
- 2) Uzupełnienie efektu uczenia się dla studiów drugiego stopnia w zakresie komunikowania się w języku obcym na poziomie B2+.

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zapewnienie doboru treści programowych, także metod kształcenia i innych efektów programu studiów i warunków jego realizacji do efektów uczenia sformułowanych z uwzględnieniem zaleceń wskazanych w odniesieniu do kryterium 1.
2. Zapewnienie właściwego doboru metod kształcenia, w tym uwzględniających najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, do zakładanych efektów uczenia się, w szczególności umiejętności i kompetencji społecznych, oraz form zajęć i ujęcie ich również w odpowiednich sylabusach.
3. Uwzględnienie w programie studiów liczby godzin zajęć z języka obcego, formy zajęć oraz metod kształcenia zapewniających możliwość uzyskania przez studentów umiejętności komunikowania się w języku obcym wymaganych w PRK na studiach pierwszego stopnia na poziomie B2, zaś na studiach drugiego stopnia na poziomie B2+.
4. Dostosowanie metod weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych, zapewniających kompleksową ocenę stopnia osiągnięcia tych efektów przez studentów, w tym z udziałem opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania.
5. Opracowanie kryteriów jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk, zasad regulujących zatwierdzanie miejsc praktyk, ich weryfikację, hospitację, dokonywanie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk z udziałem opiekuna praktyk.

w odniesieniu do kryterium 3:

1. Dostosowanie metod weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się.
2. Dostosowanie formy, tematyki i metodyki prac etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań do poziomu i profilu studiów, zakładanych efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
3. Opracowanie i wdrożenie systemowych i systematycznych działań odnoszących się do procesu dyplomowania uwzględniających nadzór nad pracami dyplomowymi w każdym

- etapie tj. ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, doboru recenzentów,
4. Dokonywanie systematycznego przeglądu prac dyplomowych przez odpowiednie gremia dydaktyczne, a wnioski naprawcze i doskonalące skutecznie realizować i przedstawiać sprawozdanie z ich realizacji Władzom Jednostki;
 5. Dokonywanie systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych uwzględniając: rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, także rozwiązań praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi ekonomia;
 6. Wdrażanie sformułowanych w wyniku przeglądu prac etapowych rekomendacji i przedstawianie sprawozdań z ich realizacji, w tym osiągniętych rezultatów Władzom Jednostki i jej społeczności;

w odniesieniu do kryterium 4:

1. Zapewnienie studentom, co najmniej raz w roku, możliwości systematycznego oceniania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz wykorzystanie wyników ocen dokonywanych przez studentów w ocenie okresowej.

w odniesieniu do kryterium 5:

1. Wyposażenie pracowni dydaktycznych zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatnie do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku ekonomia o profilu praktycznym.
2. Realizację przy udziale nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnościami na kierunku ekonomia.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Uzupelnienie przeglądów programu studiów o analizę efektów uczenia się, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułowanie odpowiednich wniosków.
2. Wdrażanie wniosków wynikających z przeglądu programu studiów i przedstawianie sprawozdania z ich realizacji w tym osiągniętych rezultatów Władzom i społeczności Jednostki;
3. Identyfikowanie w analizach struktury ocen egzaminacyjnych przyczyn nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi ocen bardzo dobrych wprowadzając odpowiednie działania naprawcze;
4. Wdrożenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w przeglądach programu studiów w systemowy sposób.